

Redna cena: —
 do 10 let . . . K 12.—
 od 10 do 15 let . . . 6.—
 od 15 do 20 let . . . 3.—
 preko 20 let . . . 1.20
Enkratna Avstrijska: —
 do 10 let . . . 15.—
 preko 10 let . . . 10.—
 10 let . . . 10.—

STRAŽA

Inserati ali oznanila
 se računajo po 18 v.
 od 6 redne pečetnice:
 večkratnih oznanilnih
 — popust
 „Straža“ izhaja v p.
 deljek in petek popo.
 Rokopisi se ne vrač.

Redna cena: —
 do 10 let . . . K 12.—
 od 10 do 15 let . . . 6.—
 od 15 do 20 let . . . 3.—
 preko 20 let . . . 1.20
Enkratna Avstrijska: —
 do 10 let . . . 15.—
 preko 10 let . . . 10.—
 10 let . . . 10.—

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

2 uredništvo se more god.
 vsak dan od 11.—12. ure dopol.

Kdo opravlja cesarsko dvojico?

V veliki dvorani dunajskega rotovža se je ono nedeljo vršilo zborovanje, na katerem se je protestiralo proti tistim, ki razširjajo neresnične in žaljive govorce o cesarski dvojici. Kunschak je v svojem govoru opozoril na prostozidarje, katerim je cesarska dvojica neljuba zaradi svojega katoliškega prepričanja. Pozabil je pa še na neko vrsto ljudi, ki se posebno nasproti cesarici Ziti, kot rojeni princesini, bou-bou-parmski ter jo javno in bolj skrito dolže, da ne more utajiti romanskega mišljenja. To so namreč tisti, ki bi hoteli zbrati dokaze samo iz vse-nemških glasil, ki izhajajo na Štajerskem („Grazer Tagblatt“, „Marburger Zeitung“, „Deutsche Wacht“, „Deutscher Montag“), bi lahko napisal precejšnjo brošuro. Ako to treba, bomo o priliki prišli z podrobnostmi. In to so ljudje, ki vedno kričijo kakor jesarji, da so drugi veleizdajalci in bogve kaj. Pri nekem Volkstagu, na katerem sta govorila dr. Mravlag in katoliški župnik dr. Gimpl, se je v resoluciji zahtevalo, naj vlada nemudoma prekliče prepoved, s katero zabranjuje govoriti po shodih dr. Mayerju iz Inomosta. To je zelo značilno. Kdo pa je ta Mayer? Po svojem poklicu je bajje slikar iz Monakevega, po svojem mišljenju proči od-rimski vsenemec. Ker menda ni poseben umetnik, marveč bolj barvomaz, se je vrgel na politično polje ter začel po Avstriji govoriti kot vsenemški agitator. V svojih govorih si je vedno privoščil tudi našo cesarico. V Mariboru je n. pr. izustil besedo „Parmesankase.“ Ko mu je vlada po dolgem čakanju prepovedala dalje govoriti, se začno zanj potegovati Volkstagi. Da sme inozemec pri nas hujskati celo proti cesarici, spada torej v prihodnje v nemške belange, ki jih tirajo ti Volkstagi.

bi marali cesarja samo tedaj in tako dolgo, dokler bi po njihovi želji nastopal proti nam. Ti ljudje ravnaajo po starem reku: „Und der König absolut, wenn er uns den Willen tut!“ Sicer pa nimajo srca ne za cesarja in še manj za cesarico.

Doslednost in poštena volja.

Ko je predsednik Združenih držav severoamerikanskih Wilson proglasil načelo samoodločbe narodov, je tudi bivši zunanji minister Czernin izjavil, da sprejema to načelo, toda s pridržkom, da nima veljati tudi za avstrijske narode, češ, mi bomo ure-dili svoje razmere sami.

Tako je povedal grof Czernin in naglasil svet, da je ureditev notranjih razmer v avstro-ogrski monarhiji stvar, ki ne more postati nikdar predmet razpravljanja kake mirovne konference.

Sedaj pa se je naenkrat izkazalo, da je grof Czernin dovolil, da so bile notranjeavstrijske razme-re celo predmet razpravljanjem med zastopniki naše monarhije in zastopniki bivše ukrajinske vlade. In ne samo to. Avstrijsko-ogrski pooblaščenec — ali bolje grof Czernin — ne le, da so dovolili, da se je na mirovnih pogajanjih med takozvano ukrajinsko vlado in onimi monarhije razpravljalo tudi o notranjih razmerah monarhije, temveč so se — ali bolje se je grof Czernin — v mirovni pogodbi obvezal, da se deli Galicija v dva dela, to je poljski in ukrajinski ter da dobe galitski Ukrajinci svojo avtonomijo.

Zdaj pa vprašamo, kdo so bili ti ljudje, ki so jim krmilarji monarhije dovolili, da so se vtikali v notranje razmere monarhije in jim tudi obljubili avtonomijo galitskih Ukrajincev? To so bili ljudje, ki so zastopali vlado, ki sploh ni imela nikogar za seboj, in državo, ki je eksistirala sploh le na papirju. Ker o tem ni nikakega dvoma, da čim bi avstro-ogr-ske in nemške čete zapustile deželo, bi bilo tudi ukrajinske države konec. Države se pač ne dajo kar dekretirati, ako niso dani sicer predpogoji zato. To bi bili morali vedeti tudi avstro-ogrski mirovni pooblaščenec z grofom Czerninom na čelu. Toda razume-mo, da so sklenili mir tudi z vlado, ki ni imela ne vpliva, ne avtoritete. Potrebovali so na zunaj neko avtoriteto, na katero bi se mogli sklicevati pri svo-jem pohodu v Ukrajino. Da je bila ta avtoriteta le na papirju, jih ni niti najmanj oviralo. Pa ne sa-mo to. Tej vladi brez države je monarhija obljubila

nekaj, kar sta grof Czernin in dr. Seidler slovesno proglasila za stvar, ki ne more nikdar tvoriti predmeta kake mirovne konference: avtonomijo enega avstrijskih narodov!

Seveda se sedaj opravičujejo, da zastopniki Ukrajine sicer niso hoteli podpisati mirovne pogodbe, in posebno ne pogodbe glede dobave žita. Toda oni, ki so se obvezali imenom Ukrajine, da nam bodo dali toliko in toliko žita, niso imeli nikake moči, da bi žito tudi res dobavili, in potem, ko so deželo zasedle naše čete, tudi še nismo dobili ničesar.

Nade, ki so jih gotovi vodilni krogi monarhije stavili na „krušni mir“ z Ukrajino, so se izjalovile. Ostala pa je obveza glede samouprave Vzhodne Galicije. Ker Ukrajina svoje obveznosti glede žita ni spolnila, bo imela seveda tudi avstrijska vlada lep izgovor, da jej ne bo treba spoiliti njene obveznosti glede galitskih Ukrajincev. Toda ena ostane! Princip, ki sta ga Czernin in Seidler proglašala tako slovesno kot noli me tangere, je zlomljen. Sicer pa to ni prvič.

Tako torej vidimo, da na koncu koncev vsi diplomatični principi niso za nič.

Zato pa moramo vprašati: Če je temu tako, kaj potem še ovira začetek mirovnih pogajanj? Zakaj ne bi Avstrija in Nemčija izjavili, da sta pripravljena sestiti z zastopniki entente k mirovni mizi ter se pogajati z njima o celotnem kompleksu vprašanj, ki so povzročile to nesrečno vojno in ki so v zvezi z njo. Menda je vsakdo — izvzemši nekaj abnormalnih nemških šovinističnih megalomanov — prepričan, da je taka zmaga, ki bi prisilila entento na mir.

Ententa ima živila in surovine — a centralne države zasedene razne dežele. Treba bo na eni strani političnih, a na drugi gospodarskih koncesij. Pot za to je pokazal mir z Ukrajino. Ako bi se sklenil podoben mir tudi s Francijo, Anglijo, Ameriko itd., bi bila ta razlika, da bi ta vlade imele tudi moč, da svoje obveznosti spolnijo. Po takem miru bi torej res dobili žito in druga živila ter prepotrebne surovine. A dokler tega ne bo, bomo dalje stradali.

Čemu strogo zaupno?

V Berlinu so se te dni vršila, kakor poročajo berlinski listi, strogo zaupna posvetovanja glede gospodarskega zblizanja med Avstrijo in Nemčijo. Namen teh posvetovanj je, da se skuje načrt ožje zveze ali takozvane „poglobitve“ med obema državama. Berlinci bodo prišli s tem načrtom v Solnograd, kjer so se danes pričela pogajanja med avstro-ogrskimi in nemškimi zastopniki.

O zadevi se je pisalo in govorilo že več kakor dovolj. Za danes povdarjamo še samo dvoje: Čemu s o takega pogajanja vedno tajna, ko se vendar tičejo cele javnosti, ne samo berlinskih vse-nemških krogov. Zakaj se k takim pogajanjem ne pritegne tudi ljudskih zastopnikov? Ali bodo Berlinci in naši modrokrvni birokrati nosili bremena, ki se bodo v pogodbi med obema državama naložila državi ali pravzaprav prebivalstvu?

Tajnost takih pogajanj, posebno sedanjih pred-pogajanj v Berlinu, vzbuja vedno sum, da bomo prikrajšani in da bo Avstrija trpela namenoma ško-

Zgodovina in tudi novejši dogodki nam to potrjujejo v polni meri. Radi tega Slovani kot državljani, ki smo trpeli v tej vojni brezprimerno mnogo in smo morali doprinesiti žrtev, kakor noben drug narod, zahtevamo, da se odpravi tajnost pogajanj in da se k pogajanjem pritegnejo tudi zastopniki ljudstva.

Vzrokov za te naše zahteve imamo dovolj. Nemčija ima danes okroglo 140 milijard mark vojnih dolgov, torej nam v gospodarskem oziru — odkrito povedano — ne bo mogla bogzna kako pomagati iz naših težav. Nadalje prevladujejo sedaj v nemški javnosti vsenemci, ki hočejo, da se naj vojna nadaljuje do skrajnosti in sicer tako dolgo, da bodo Anglija, Francija, Amerika in Japan položili svoje orožje — pred vsenemške zahteve. Avstriji smo v ogromni večini miroljubi; vsi narodi razun peščice Nemcev si želimo, da bi se čimprej ustavilo krvoprelitie in ne-potrebno uničevanje ljudskega premoženja. Vsled tega nas skrbi, ali je za sedanje razmere umestno, da

prihajajo iz Berlina v Avstrijo h pogajanjem s tajnimi načrti.

Ljudstvo naj izve za vse bodoče „gospodarske“ in „poglobitvene“ cilje Nemčije in Avstrije. Ljudstvo je prelivalo kri na bojiščih, ljudstvo je izgubilo zaradi vojne svoje domove, ljudski blagor je ravno vsled vojne uničen za več desetletij. Vsled tega je opravljena zahteva, da se morajo take zadeve, kakor je „poglobitev“ in „gospodarsko zblizanje“, obravnavati ne med štirimi stenami, ampak v navzočnosti ljudskih zastopnikov.

Grof Roon, eden prvakov pruske gosposke zber-nice in vodja nemške vojne stranke, priobčuje sedaj v nemških listih te-le zahteve Nemčije:

V rokah imamo oblast, ki nam jo je dala zma-ga. Nimamo niti najmanjšega povoda, da se „spora-zumevamo“, nego smo v stanju, da svojim premaga-nim sovražnikom diktiramo te-le pogoje: 1. Nobenega premirja, nobenega prekinjenja podmorske vojne, od-bijanje vsakega poskusa za sporazum, dokler se le en oborožen Anglež nahaja na francoskih ali belgij-skih tleh in dokler ne pridemo mi v Pariz ali vsaj predenj. Naši plašljivi sovražniki, ki računajo na a-meriško pomoč, bi dobili z dogovori samo časa. 2. Združenje belgijske države, tako, da poleg samostoj-ne notranje uprave ostane pod nemško vojaško in go-spodarsko upravo. Samostojnost flamske dežele. Od-stopitev flandrijske in francoske morske obali doli do Calaisa Nemčiji. 3. Odstopitev francoskih rudni-kov Briew in Longwy Nemčiji. 4. Francoska nadal-je odstopi trdnjave Belfort, Tour in Verdun in vse ozemlje, ki leži zapadno od njih. 5. Povrnitev vseh nemških kolonij, ki so pred vojno pripadale Nemčiji, vstevši Kiaučau. 6. Da se ustanovi svoboda morja, odstopi Angleška one dele vojne mornarice in posta-je premoga Nemčiji, katere ta zahteva. Gibraltar iz-roče Angleži Španiji. 7. Angleška izroči vso svojo vojno mornarico Nemčiji. 8. Angleška odstopi Egipet s Sueškim prekopom vred Turčiji; povrh pa tudi še vse otoke, ki so preje pripadali Turčiji in ostalo o-zemlje. 9. Takoj je izprazniti zavzete kraje v Grški in je obnoviti to kraljevino s prejšnjim kraljem. 10. Razdelitev Srbije in Črnogore med Avstrijo in Bol-garijo, po natančnem specialnem dogovoru. 11. Sku-pne naše vojne stroške 180 milijard mark plačajo A-merika, Angleška in Francoska. Ta znesek se raz-deli na imenovane države po pogodbi, ki bi označila število in obseg surovin, ki se nam morajo takoj po-slati. 12. Naposled ostane nemška vojaška okupacija zavzetega francoskega in belgijskega ozemlja dolej, dokler se od sovražne strani ne izpolnijo vse točke te mirovne pogodbe. Stroške za to okupacijo nosijo naši sovražniki.

Uradno glasilo konzervativne stranke „Mitteilungen aus der konser-vativen Partei“ je dne 22. junija na uvodnem mestu objavilo članek prof. dr. Tuerka (Breslava) pod na-slovom „Svetovno gospodstvo.“ V tem članku se jas-no in javno izroveda, da vojni cilj Nemčije ne more biti nič drugega nego nemško svetovno gospodstvo. Boj med Nemčijo in Anglijo ima sploh samo ta na-men. Plačilo je svetovno gospodstvo. Bila je velika napaka, da se ni mir z vzhodom že tudi sklenil pod vidikom končnega cilja nemškega svetovnega nad-vladstva. K temu pripominja „Grazer Tagblatt“: „Na te izjave se sklicujejo vojni hujskači na Angleškem in v Ameriki, ko človeštvo svarijo pred „nemško po-zrešnostjo“ ter proglašajo polom „pruskega militariz-ma“ kot edino sredstvo, da preprečijo nemško sveto-vno gospodstvo. Ali take izjave ne zavlačujejo voj-ne?“

Amerika v prerokovanjih in dejanjih.

Dunajska „Arbeiter-Zeitung“ piše:
 „Dne 1. februarja 1917, ko je padla usode-polna odločitev o poostreni podmorski vojni, je dejal

takratni nemški državni tajnik Helfferich v proračunski komisiji nemškega državnega zbora: „Kakor so stvari, za mene ne obstoja nobeno upanje, da bo Amerika prišla v položaj sploh efektivno vstopiti v vojno.“ In državni tajnik za mornarico, admiral v. Capelle, je izjavil: Menim, da nas Amerika v vojaškem oziru ne bo motila prav nič. Najprvo morajo v Ameriki tolikokrat imenovane stotisoče prostovoljcev se le najti. Pa naj Amerikanci postavijo radi mene stotisoče pod orožje — kako jih bodo pa spravili na Angleško? Boljšega plena za naše podmorske čolne si pač predstavljati ne morem!“

Takšna je Amerika v nemških prerokovanjih! Kakšna pa je in bo v dejanjih, spriduje poročilo, ki je dne 2. julija poslal vojni tajnik Baker predsedniku Zedinjenih držav Wilsonu in v katerem ga obvešča o tem, da se je iz ameriških pristanišč odpeljalo več kakor 1 milijon ameriških vojakov...

Amerika je poslala, odkar je stopila v meteo evropske vojne, dosedaj 1.190.015 mož na francosko bojišče. Prva ladija z ameriški četami je odplula v Evropo dne 18. maja 1917 in sicer je imela na krovu samo sanitetno osobje ter razna zdravila. Dne 20. maja 1917 je zapustil Ameriko general Pershing in njegov generalni štab. V mesecih maj in junij 1917 je Amerika poslala v Evropo 12.261 mož, meseca junija 12.988 mož, avgusta 18.323 mož, septembra 32.523 mož, oktobra 28.259 mož, novembra 22.016 mož in decembra 48.848 mož. Meseca januarja 1918 je poslala Severna Amerika na francosko bojišče 46.776 mož, februarja 48.027, marca 83.811, aprila 117.212, maja 244.345 in sedaj meseca junija 276.372 mož. Bolnih in ranjenih se je vrnilo v Ameriko dosedaj 8560 mož, od teh je izgubilo na morju svoje življenje samo 291 mož. Ameriška poročila naglašajo, da je oskrba ameriškega vojaštva z živili in z municijo naravnost izborna.

Wilsonovi vojni cilji.

Predsednik Združenih držav Severne Amerike Wilson je imel dne 4. julija v Vernonu na grobu prvobornika za neodvisnosti Združenih držav Washingtona govor, v katerem je rekel med drugim:

„Naše naziranje o velikem sporu, v katerega smo zapleteni, je sledeče: Na eni strani stoji narodu sveta, ne samo oni, ki se udeležujejo svetovne vojne, ampak tudi mnogo drugih, ki trpe pod nadvladstvom, ljudstva mnogih plemen iz vseh delov sveta, tudi od naše strani. Tem stoji nasproti osamljena skupina vlad, ki nima nobenih prijateljev, vlad, ki nimajo pred očmi nobenih skupnih ciljev, ampak ki skušajo samo zadovoljiti svoje lastno sebično častihlepnost, dočim so narodi v njih rokah le netivo; vlade s primitivno močjo iz dobe, ki nam je popolnoma tuja in sovražna. Preteklost in sedanjost ste zapleteni v borbo na življenje in smrt. Trpeti ne moremo nobene pogodbe in nobene polovičarske odločitve. Kaka polovičarska odločitev bi tudi bila nemogoča.“

Zavezniški narodi se bojujejo za sledeče cilje, ki se morajo uresničiti, še predno bo moglo priti do miru:

1. Uničenje vsakega samovoljnega vladanja in moči, ki more sama za-se in tajno motiti svetovni mir, in ako bi sedaj bilo nemogoče jih popolnoma uničiti, jih je treba potisniti na tla do dejanske brezmoči.

2. Ureditve vseh vprašanj, kot teritorialnih, gospodarskih, političnih in vprašanj glede suverenitete, in sicer na podlagi svobodnega sprejetja te ureditve po narodu, ki je pri tem neposredno prizadet, ne pa na podlagi kakega materialnega interesa ali dobička kakega drugega naroda, ki si želi kake druge ureditve v svrhu razširjenja svojega upliva ali vladstva.

3. Privolitev vseh narodov, da se bodo dali voditi od istih temeljnih načel časti in spoštovanja do običajnega prava civilizirane družbe, načel, kakršna veljajo za posamezne državljane modernih držav in sicer tako, da se bo vestno držalo vseh obljub in pogodb, da se ne bo povzročilo nobenih sebičnih naklepov in zarot ter da se ustvari medsebojno zaupanje na podlagi medsebojnega spoštovanja pravice.

4. Ustvariti se mora mirovna organizacija, ki bo jamčila, da bo celokupna moč svobodnega naroda zabranjevala vsako kršenje pravice, mirovna organizacija, ki bo ustanovila razsodišče, kateremu se bodo morala predložiti vsa mednarodna nasprotstva.

Ta temeljna načela moremo združiti v eno samo misel: Stremimo po vladstvu pravice, ustanovljene na privolitev vladanih in opirajoče se na organizirano mnenje človeštva. Teh velikih ciljev ni mogoče doseči, ako se želje in načrti državnikov samo premotri vajo ter da se samo poskuša iste doseči. Udeležiti se morejo le s soglasnimi željami mislečih narodov sveta, ki kopirajo po pravičnosti in upajo na pravičnost. Lepo priljubljenost za dosego tega nudi mir. Zaslepljeni pruski mogotci so poklicali v življenje sile, katere so malo poznali, sile, ki se jih, ako so bile vzbujene, nikdar ne more streči ob tla, kajti v njih se nahaja duh in končni smoter, ki sta neumrljiva in ki jamčita za slavno zmago.

Nemčija ima dolgov — 139 milijard.

Kam je privedla vojska posamezne države, — svedoči poročilo iz Berolina, ki pravi, da ima Nemčija sedaj že 139 milijard mark državnih vojnih dolgov. Samo z vojnimi posojili je Nemčija napravila 88 milijard mark novih dolgov. Nemčija ima sedaj

več vojnih dolgov, nego so znašali vsi dolgovi vseh evropskih držav pred 20 leti.

Vendar je v Nemčiji struja, ki zahteva vedno bolj kričavo, da se mora vojna nadaljevati do skrajnosti, vsak dan močnejša. Med Nemci je število ljudi, ki znajo trezno misliti, vedno skromnejše.

Četverosporzumov vrhovni vojni svet

Vrhovni vojni svet entente je ravnokar imel svojo sedmo konferenco. Tretje seje zborovanja so se udeležili: kanadski ministrski predsednik Borden, avstralski ministrski predsednik Hughes, ministrski predsednik Nove Zelandije Masey, ministrski predsednik Nove Fundlandije Lloyd in več drugih ministrov dominijev angleške države. Predstavil jih je vojnemu svetu Lloyd George. Imenom vrhovnega vojnega sveta sta izrazila ministrska predsednika Clemenceau in Orlando zastopnikom zahvalo zveznih narodov za sijajne čine velikih angleških kolonij na bojišču. Vrhovni svet je preštudiral nato sedanji položaj iz vseh vidikov in sicer ob sodelovanju generala Focha in drugih vojaških svetovalcev. Sprejeti so bili važni sklepi. Med navzočimi so bili tudi: zunanja ministra Sonnino in Pichon, državni tajnik za zunanje zadeve Balfour, blokadni minister lord Milner, general Foch, sir Henry Wilson, maršal Haihg, general Pershing, belgijski gm. Guillaing in stalni vojaški zastopniki zaveznikov v Versaillesu. — Dasiravno so bila posvetovanja strogo tajna, vendar so izvedeli nekateri listi, da so sklepali v Versaillesu v veliki svetovni ofenzivi proti Nemčiji in gospodarskemu bojkotu proti njej.

Lloyd George je nagovoril novodošle ameriške čete na zahodnem bojišču in rekel: Nemčija lahko vsak dan sklene mir z Združenimi državami, s Francijo in Anglijo, če sprejme pogoje, ki jih je v četrtek označil predsednik Wilson.

Italijansko bojišče.

Pri Asiagu hudi artilerijski boji in srditi sovražni napadi. V noči od 5. na 6. julija smo ob izlivu Piave nekoliko umaknili naše čete. Srditi boji se nadaljujejo. Naše umikanje se vrši v redu.

Politične vesti.

Volkstag v Brucku. V nedeljo, dne 7. julija se je vršil v Bruku ob Muri volkstag za Gornji Štajer. V bratskem objemu sta nastopila kot glavna govornika katoliški prošt in dekan dr. Schellauf ter — mariborski advokat dr. Mravlag. Poslednji je slikal Gornještajercem strašnega jugoslovanskega zmaja in pripovedoval da je nevarnost, da bodo Jugoslovani Nemcem iztrgali na Gornjem Štajerskem celo okrajne zastoje. Značilna je Mravlagova grožnja:

Torej vendarle zvestoba na od-poved!

Profesor Peerz proti Jugoslovanom. Iz Slov.-Gradca nam pišejo: Za sredo, dne 3. t. m., je bilo napovedano v Slove.-gradu predavanje g. Peerza. Od okrajnega glavarstva samega smo bili povabljeni na to predavanje. Reklo se je v vabilu, da bo razpravljal g. Peerz o svojih vojnih doživljajih, jih ilustriral s slikami in da bo reševal druga važna vprašanja. Slovenci, vedno poslušni, smo se odzvali vabilu. Predavanje g. Peerza pa je bila čisto navadna agitacija proti osvobodilni politiki Jugoslovancov in Čehov. A naj ne misli g. profesor Peerz, da je spreobrnil s svojim agitacijskim delom Slovence, ki so bili med njegovimi poslušalci; nasprotno, napolnil jih je z novim navdušenjem, znova je podžgal ogenj, ki mogočno plapolja v naših dušah in ne ugašne nikoli več. Slovenec naj plačuje krvni davek, on naj oddaja svoj pridelek, naj da vojno posojilo, zato se ga pa potem javno zasmehuje: „V Zagrebu hočejo enega kralja, v Ljubljani enega in ne vem kje še enega. Čez 20 let pa bodo prišli ponižni nazaj prositi svojega pokrovitelja.“ To je goło izživljanje. In k takšnemu govorjenju se nas vabi od okrajnega glavarstva. G. Peerz je obhodil veliko sveta; veliko ve in veliko zna; v vseh kotih naše monarhije je že govoril s preprostim ljudstvom in zvedel od tega, da ljudstvo ni za osvobodjenje narodov. Slovenski čmet, ali je res tako? Glej, stotisoči podpisov za jugoslovansko deklaracijo jim še ne zadostujejo. A mi, udje tega zatiranega naroda pa vemo vsi, da imamo samo eno

skupno željo: Svobodno Jugoslavijo! — Na govorjenje g. Peerza o nekih angleških agentih mu odgovorimo, da mi takih ne poznamo. Če je pa mislil z njimi naše državne poslance, kakor je klical neki slovenjeograški Nemec (pa glasno se ni upal klicati „Korošec, Korošec“), ga zavrtnemo ogorčeno, da ne pustimo sramotiti naših poslancev, da jim zaupamo, jih spoštujemo in ljubimo in kar store, prav store. Ne rabimo entente, ne Angležev, sami smo kri in meso, ki čuti udarce v obraz, ki čuti bič, katerega vihtijo nad nami, sami imamo duše, prepojene trpljenja in zasmeha, zato tudi sami želimo, hrepenimo in tirjamo neodvisno Jugoslavijo. Ponovno je izražal Peerz svojo skrb za naš obstanek. Mala državica baje ne more živeti; velike države jo zažude. Mi pa se ne damo zažuditi, marveč hočemo živeti. Zato mi vstajamo, vas pa je strah. — Poslušalec.

Seja klubovih načelnikov. Predsednik državne zbornice namerava v seji klubovih načelnikov dne 10. t. m. predlagati, da se kot prva točka dnevnega reda bodoče seje državnega zbora postavi 1. čitanje začasnega proračuna, ker bo to najvažnejši predmet vsega zasedanja.

Razdelitev Galicije. Krakovski list »Czas« javlja: V notranjem ministrstvu izdelujejo predlogo o razdelitvi Galicije. Nastaneta naj dve novi kronovini, zapadna poljska Galicija in vzhodna ukrajinska, ki naj se združi z Bukovino.

Ubogi Czernin! Mariborski vsenemški zakotni revolverski listič »Deutscher Montag« organizira ljudsko glasovanje za grofa Czernina, kateri bi naj po mnenju nemških političnih otrok postal ministrski predsednik. Od Czernina upajo Nemci dovolj kruha, mesa in še večjega preganjanja Slovanov. »D. M.« poziva Nemce, naj pošljejo svoje izjave okrajnemu glavarstvu. Ubogi, Czernin, daleč je prišel!

Karel Mayerhofer, bivši katehet v Beljaku, sedaj mestni blagajniški uradnik v Beljaku, je povodom smrti nemškega pisatelja Roseggerja v protestantskih »Freie Stimmen« predlagal vsem nemško čutečim, da naj vsakdo podari namesto dobovega lista na Rožekarjevo krsto 2 K za naseljevanje Nemcev v slovenskih krajih po Südmarki. Ta predlog je višjega poštnega ravnatelja v Celovcu tako ganil, da je takoj dal v predlagani namen — 10 K.

Umor nemškega poslanika v Moskvi. Dne 6. julija sta dva neznana storilca umorila v Moskvi tamošnjega nemškega poslanika grofa Mirbach. Najprvo sta streljala nanj z revolverjem in ga lahko ranila na glavi. Na to sta vrgla nanj več ročnih granat, ki so ga smrtno ranile, da je kmalu nato umrl. Storilca sta zbežala, dasiravno sta bila navzoča nemški podposlanik in 1 nemški častnik.

Conci — odstavljen. Cesar je odstavil južno-tirolskega poslanca N. Concija kot I. namestnika tirolskega deželnega glavarja. — Nemški listi pravijo, da se je to zgodilo radi tega, ker se je Conci udeležil slavnosti češkega narodnega divadla v Pragi.

Kako si Madžari predstavljajo enakopravnost vseh narodov. V seji ogrske poslanske zbornice dne 5. julija je poslanec grof Bethlen zahteval, naj se madžarskemu jeziku zagigura v volilnem zakonu lista vloga, ki mu gre. Po njegovem mnenju se mora jo narodnosti na Ogrskem čuti i pravi pripadniki ogrske države. Še le tedaj se jim sme dovoliti dostop do ogrske postavočaje. Sicer pa bi bila v nevarnosti skupnost ogrske države. Parlament ne sme biti izraz volje ljudskih mas, tudi ne izraz družbenih razredov ali v narodnosti razcepljenega ljudstva, temveč edino le izraz volje madžarske narodnosti. Govornik zahteva, da se naj volilna pravica podeli same tistim, ki znajo madžarsko čitati in pisati er so oviskovali štirirazredno ljudsko šolo. — Tako si Madžari — zavezniki Nemcev — predstavljajo pravico enakopravnosti in načelo demokracije.

Slovenci, Slovenke, darujte za Tiskovni dom!

Pisarna S. K. Z. združena s Poslovalnico slovenskih spodnještajerskih poslancev se nahaja v Mariboru, Koroška cesta št. 6, I. nadstropje. Pisarna daje članom S. K. Z. pojasnila v vseh vojaških, uravnih in umvnih zadevah, sestavlja prošnje za vojaške dopuste, oprostena itd.

Srbske čestitke italijanski vladi. A-enzia Stefani javlja: „V soboto popoldne se je podala deputacija srbskih parlamentarcev na Montecitorio, da izroči italijanski državni zbornici pozdrave srbskega naroda. Delegati so bili sprejeti od deputacije predsedstva; navzoči so bili tudi številni italijanski posanci. Poslanec Rotta se je zahvalil gostom, za prihod in pozdrave in jih zagotavljal, da bo Jadransko morje kmalu zvezalo Srbijo z Italijo. Nato je govorilo še več govornikov, ki so izražali vero v zmagoto entente.“

Tedenske novice.

Knezonaški dr. Kaltner umrl. V Solnogradu je dne 6. julija ponoči umrl solnograški knezionaški dr. Baltazar Kaltner. Vzrok poapnenje žil. Umrl cerkveni knez je bil star 74 let. Knezoškofjsko stolico je zasedel 1. 1914. Poprej je bil knezoškof na Koroškem. R. i. p.

Duhovniške vesti. Prestavljeni so č. gg. kaplani: Anton Somrek iz Šmartina pri Saleku na Sladkogoro, Ferdinand Žgank iz Dobrne na Prihovo in Ivan Vedečnik iz Vitanja v Šoštanj. — Na novo nastavljeni so kot kaplani č. gg.: Alojzij Ciglar pri Sv. Juriju ob Ščavnici, Franc Hrastelj na Dobrni in Jožef Šketa v Sevnici ob Savi.

† Kardinal Martinelli. V Rimu je umrl kardinal Martinelli.

Novi turški sultan si je nadejal ime Mehmed Šesti.

Cesar odlikoval štajerskega kmeta. Cesar je podelil srednještajerskemu katoliško kmetskemu posl. Francu Wagner viteški križ Franc Jožefovega reda. Wagner si je stekel velikih zaslug pri organizaciji kmetskega stanu.

Iz ruskega vjetništva se je vrnil rezervni poročnik Ferdinand Črepinko, slušatelj graške tehnike. Leži kot vojni invalid v vojaški bolnišnici v Kromerizu.

Ob obletnici jugoslovanske deklaracije je darovala Novaves pri Ptuj 140 K, Brestje pa 100 K za slovensko šolo v Mariboru.

Narodna slavnost na Moravskem. Dne 15. julija se vrši v Telču na Moravskem velika narodna slavnost. Vse občine volilnega okraja izroče pri tej priliki predsedniku Češkega Svaza poslancu Stanečku diplome častnega občanstva. Slavnosti se udeležijo tudi odposlanci Jugoslovanskega kluba.

V železniškem ministrstvu je bil te dni imenovan nadrevidentom g. Jernej Korošak, odličen slovenski rojak, doma iz Prlekije v župniji Sv. Jurij ob Ščavnici.

Himen. V Gradcu se je 2. t. m. poročil g. dr. Pavel Strmšek, gimnazijski učitelj v Mariboru z gosp. dr. Milo Štrekelj, hčerko rajnega vseučiliškega profesorja dr. Karla Štrekelj. Bilo srečno!

Iz politične službe. Rudolf Rohnelt, bivši okrajni komisar z Celju, je imenovan za nadkomisarja. Namestniški tajnik dr. A. Kozesnik je imenovan za okrajnega glavarja. Okrajni komisar dr. Luka Wolte je pa imenovan za namestniškega tajnika.

Spominska razstava lovškega bataljona št. 20 je odprta od 7. do 10. julija 1918 v trgu Neumarkt na Gornjem Štajerskem od 8. do 12. in od 2. do 7. ure. Vstop 1 K. Prostor: Winklerjeva hiša, I. nadstropje.

Album 87. pešpolka se naroča pri uredništvu »Albuma 87. pešpolka« v Celju. Za Maribor in okolico sprejema naročila tudi prodajalna Cirilove tiskarne. Album bo izšel v slovenskem in nemškem jeziku.

Odlikovanja v južni železnici. S srebrnim zasluznim križcem s krono na traku hrabrostne kolajne so bili odlikovani sledeči uslužbeni južne železnice: Dominik Pelegrini, Henrik Čuk, Julij Leimser, Alojzij Nekrep, Franc Novak, Janez Francel, Ignacij Kotnik, Ivan Plehan, Ivan Turk, Mihael Česnik, M. Kranjčič, Miroslav Peruzzi, Ludovik Sedenik, Jožef Črepinko, Jožef Dolenc, Jožef Ekart, Rudolf Hlavka, Andrej Janež, Franc Ogner, Jožef Caharija, Stefan Žigon, Leopold Burian, Anton Prunk, Anton Katajan, Mihael Laznik, Franc Pavlič, Julij Trotošek, J. Jeretin, Matija Ozimič, Karel Kolarič, Anton Flis, Edvard Mazi, Matija Soršak, Jakob Abel, Fran Cejožef Jelinčič, Ignacij Možina, Jernej Bukovšek, St. Ekart, Jernej Jeras, Martin Klančar in Ant. Kozar.

Slovenski dijaki v Celju so poslali Jugoslov. klubu za slovensko šolo v Mariboru znesek 104.30 K ob koncu šolskega leta. Vrlih fantom srčna hvala!

Podporno društvo za slovenske visokošolce v Gradcu je praznovalo v minulem upravnem letu 1916-17 20letnico svojega obstanka. S ponosom sme zreti na uspešno 20letno delo. V tej dobi je razdelilo v raznih podporah 101.739 K 25 v. 399 slovenskih visokošolcev je našlo v našem društvu gmotno oporo in že malone vsi ti delujejo bodisi na bojnem polju ali pa v domovini za narod. Navzlic svetovni vojni je mogel odbor dozdaj s pomočjo blagih podpornikov in vrlih

dobrotnikov izpolnjevati svojo vzvišeno dolžnost. Toda s strahom gledamo v bodočnost: zakaj čaka nas še le najvažnejša naloga po končani vojni, ko se pornejo dijaki-vojaki na visoke šole nadaljevati svoje študije, bolni in izmučeni na duši in telesu, ko bodo iskali sveta in gmotne podpore v prvi vrsti pri svojih rojakih in podpornih društvih. Kje bomo našli potrebnih sredstev, da jim pomagamo v njihovem bednem stanju? Razpoložna društvena glavnica znaša le 4561,60 K, katere svota bi se porabila v devetin mesecih za osem dijakov, ako bi se jim dajalo povprečno podpore mesečnih 60 K. Pomisliti pa moramo, da narašča draginja skoro od dne do dne in da bo po vojni število prosilcev šest- do sedemkrat večje nego zdaj (leta 1905-6 je bilo 82 podpirancev). Da more društvo i nadalje izvrševati svoje človekoljubno delo, je naša prva naloga, da povišamo društvene dohodke in začnemo že zdaj nabirati nekak rezervni zaklad za bodočnost. Zato se obračamo do slovenskih rodoljubov, zlasti do tistih, ki jih je Bog obdaroval s posvetnim blagom, in do slovenskih denarnih zavodov, do občinskih, okrajnih in drugih javnih zastopov, naj podpirajo v teh obupnih časih našo revno, a nadarjeno in marljivo visokošolsko mladino z večjimi prispevki ter nam pomagajo vsaj deloma nadomeščati izgube, ki nam jih je krvava vojna prizadelila v akademskem naraščanju. Kdor ni prejel tiskarnega »Poročila«, niti čekovnice, naj blagovoli denar po poštni nakaznici poslati na naslov: Ing. Henrik Mohorčič, Gradec, (Graz), Engalgasse 13.

Rodoljubi, spominjajte se slovenske šole v Mariboru!

Sprejem vojaških veterinarne akademikov. V šolskem letu 1918—19 se bode na c. in kr. živinozdravniški šoli na Dunaju sprejelo 35 aspirantov in 15 aspirantov v Budimpešti kot vojaški veterinarne akademiki. Prosilci se morajo zavezati, da bodo sedem let ostali v vojaški živinozdravniški službi. Za čas študij bodo na račun vojaške uprave skupno oskrbovani in jim ni treba plačati nobenih taks. V službi morejo doseči šaržo štabnega (višjega štabnega) živinozdravnika (VIII., VII. činovni razred). Prošnje za sprejem se vlagajo do dne 1. avgusta 1918 pri poveljstvu vojaškega oddelka pri c. in kr. živinozdravniški visoki šoli na Dunaju. Vsi natančnejši pogoji se izvedo pri ravnateljstvu pomožnih uradov pri c. namestnistvu v Gradcu.

Preskrba vojaštva z tobakom. Izdane so za vojaške osebe glede preskrbe s tobakom nastopne določbe: V zaledju se nahajajoči gažisti so upravičeni, da zahtevajo svoj vpis med odjemalce v kaki trafiki. Predložiti imajo potrdilo svoje pristojne vojaške oblasti, da ne dobivajo nikake vojaške tobačne pristojbine. Gažisti, ki se nahajajo v zaledju na dopustu več kakor štiri tedne, imajo tudi pravico do preskrbe s tobakom. Moštvo pa ne sme kupovati tobaka v trafikah.

Gospodarske novice.

Oddaja žita v mariborskem okraju. V petkovo Stražo se je vrnila v poročilo o seji gospodarskega sveta neljuba pomota. Prav bi se morala glasi, da so se razun 4 občin, vse občine mariborskega pol. okraja izjavile za prostovoljno oddajo. Upamo, da se bodo še tudi te 4 občine pridružile ogromni večini naših občin.

Oddaja žita. C. kr. okrajno glavarstvo v Mariboru razglašajo: V smislu ukaza c. kr. urada za ljudsko prehrano z dne 27. junija 1918, drž. zak. št. 235, ima plačevati za sledeče navedene leta 1918 pridelane žitne vrste pri oddaji na vojnoprometni zavod za žito slednji tle prevzemne cene: Za met. stot: Pšenica do 15. julija 80 K, 16. do 31. julija 75 K, 1. do 31. avgusta 70 K, 1. do 31. septembra 65 K, 1. oktobra do 20. decembra 60 K, od 21. decembra 55 K; rž (žito) do 15. julija 80 K, 16. do 31. julija 75 K, 1. do 31. avgusta 70 K, 1. do 31. septembra 65 K, 1. oktobra do 20. decembra 60 K, od 21. decembra 55 K; ječmen do 15. julija 75 K, 16. do 31. julija 70 K, 1. do 31. avgusta 65 K, 1. do 31. septembra 60 K, 1. oktobra do 20. decembra 55 K, od 21. decembra 50 K; mešanica 50 K; oves 50 K; koruza 50 K; ajda 100 K; fižol 100 K; bob 90 K; leča 150 K; grah 120 K; proso 50 K; koruzno stročje 15 K; grahovka 50 K; kultivirana grahovka 70 K. Za napolico in mešanico velja kot prevzemna cena najvišje vsebovane sađežne vrste. Po polni prevzemni ceni je prevzeti ono žito, ki je zdravo, očiščeno in suho ter ne vsebuje več kot 2% smetja (t. j. nezitnega onečiščenja), preračunano po teži. Za žito, ki ne odgovar-

ja tem pogojem, se odtegne od prevzemne cene primeren odbitek. Za naravno primes tujega žitnega zrna ni ničesar odtegniti, če njena izmera ne presega 3%, preračunano po štetju. Če naravna primes tujih žitnih zrn presega to izmero, je odtegniti primeren odbitek od prevzemne cene. Ta odbitek ne sme znašati več kot 15% prevzemne cene. Pri drugih poljskih pridelkih in krmilih se od prevzemne cene odtegne primerna svota, ako glede kakovosti ne odgovarjajo popolnoma trgovskim zahtevam. Prevzemne cene vsebujejo stroške nakladanja in prevažanja do najbližje postaje, mline ali sldadišča. Maribor, dne 1. julija 1918. — C. kr. uradni vodja: Dr. Krammer l. r.

Oddaja živine za mesec julij. Za mesec julij je predpisano Štajerski, da bo morala oddati 21.400 glav živine. Od tega pride na vojaštvo v deželi 7400 glav, za armado na bojišču 3000 glav, za dunajsko prebivalstvo 3000 glav in za civilno prebivalstvo v deželi 8000 glav. Od tega števila odpade na slovenske okraje: Brežice 670, Celje 1230, Konjice 310, Ljutomer 505, Maribor 1290, Ptuj 1350 in Radgona 780 glav.

Kako rekvirirajo. Neki posestnik iz ptujskega okraja nam piše: „Imel sem še 50 kg ajde v zalogi. To naj bi bila imela vsa iz pet oseb sestoječa družina za hrano in za seme. Od tega bi bil moral oddati 10 kg, a dal sem samo 7 kg, ker sem moral še sam kupiti 30 kg za seme po ceni, ki se je ne upam povedati. Za teh 7 kg ajde so mi plačali samo 1 K 33 v in sicer so napravili sledeči račun: 7 kg ajde po 40 v je 2.80 K, 20% odbitka radi prisilnega odvetja 56 v, ostane 2.24 K, za vožnjo 91 v, ostane K 1.33. Zato bom pa moral letos sejati mesto 150 kg le 40 kg ajde, ker nimam več semena in ostane njiva prazna.“ — Tako naš posestnik, ki podarja za ajdo prejet znesek mariborskemu Tiskovnemu domu, a da se ne pošilja drobiža, je priložila žena, kar je manjkalo do 2 K, tako da pošiljata vsak po 1 K. Hvala! — Isti posestnik se tudi pritožuje radi rekvizicije živine v ptujskem okraju ter prosi navodila za odpočet. Tu moramo le nanovo opozarjati na tozadevna pojasnila o rekviziciji živine v »Slov. Gospodarju« z dne 27. junija t. l. Opozarjati moramo samo, da so navodila za nabavo živine za mesec julij zopet poostrena. Odredba, da se mora za posestva v ravnini z 20 in ona v hriboviti legi s 15 orali obdelanih njiv pustiti par čez 2% leti starih volov, je odpadla. Občinam se priporoča, naj izvolijo iz občinskega zastopa iz treh članov sestoječo komisijo, ki bi imela nalogo, da v sporazumu z nakupovalci razdeli za obično prepisano število živine pravično na posamezne posestnike. Pri tem se mora posebno ozirati na plemen in vrednost živine za užitek.

Karte za sol na Češkem. Izmed vseh avstrijskih dežel je Češka vsled pomanjkanja soli najbolj prizadeta dežela. Ker dobiva Češka sol iz Nemčije, so uvedli za to deželo karte za sol. Češka je torej edina avstrijska dežela, v kateri se dobiva sol le na karte. Toda to bi ne bilo nič novega, kajti navadih smo se že prav temeljito različnih kart. Bolj zanimivo kot karte za sol je pa pot, katero hodi sol iz Nemčije, predno pride v roke konsumenta. Nemški producent odda sol nemški vladi, ta jo odda avstrijski vladi, ta pa podjetniku Schenkerju, ki jo odda centrali za sol v Pragi. Centrala jo pa izroči okrajnim razdeljevalcem, ti pa prodajalcem na drobno in od teh jo kupuje konsument. Tu je torej treba sedem rok, skozi katere je šla sol, predno je prišla do konsumenta. Še bolj kot ta pot so pa zanimive cene. Avstrijska vlada prevzame sol v Nemčiji za 31 K za 1 meterski stot. Motil bi se, kdor bi mislil, da so vsa ta mesta, oziroma te roke, skozi katere roma nemška sol, zadovoljna s primernimi dobički. Sol, ki stane v Nemčiji 31 K, se prodaja češkemu konsumentu po 62 K 88 v za meterski stot, torej se je podražila iz Nemčije v sosedno Češko za celih 102%!

V gostinah se od 26. junija naprej sveže sa-dje ne sme prodajati gostom.

Dopisi.

Maribor. Pozivamo vse mariborske in okoliške Slovence, da se prihodnjo nedeljo v velikem številu udeležijo Ciril-Methodove slavnosti v Jarenini. Slavnost obeta biti veličasten izraz narodne zavesti prebivalstva severnega dela Slovenskih gor. Kdor se pelje z vlakom, izstopi v Pesnici, odkoder je do Jarenine samo pol ure hoda. Iz Jarenine pa je za povratek zvečer samo dve uri. Prosimo in vabimo mariborske Slovence in Slovenke vseh slojev, da pohitijo v nedeljo v našo obmejno trdnjavo. Torej, dne 7. julija v Jarenino!

Jesovec pri Mariboru. Tukaj je umrl 1. t. m. najstarejši kmet tukajšnje občine Matevž Kaube. Bil je mož stare poštene korenine in trdnega verskega prepričanja. Kako spoštovan in priljubljen je bil pokojni, pokazal je sijajni pogreb, katerega se je udeležila obilna množica kljub slabemu vremenu. N. v m. počival!

Št. Iij v Slov. gor. V sredo, dne 10. t. m. se bo tukaj vršila poroka g. Ivana Roškarja, sina državnega in deželnega poslanca g. I. Roškarja z g. Maliko Gornik, hčerko veleposestnika g. Karla Gornik v Selnici. Novoporočencema obilo nebeskega blagoslova!

Sv. Arelj na Pohorju. Arehova nedelja se obnaja letos v nedeljo, dne 21. t. m.

Police pri Radgoni. »Mi pa Windiš-Stajerci hočemo ostati.« Tako nekako se glasi nemškotarski sramotilni protest. In kdo so, ki nas tako sramotijo? — Graški »Tagblatt« je sporočil, da je v Policih nad 700 Slovencev in Slovenk, pa 12 Nemcev. Vprašali bi pa, kje so ti 12 Nemci? Tukaj imamo le kakih 12

tucata „Štajerčevih“ pristašev, drugi pa so meščani, ki imajo pri nas svoja posestva, stanujejo pa drugod. In ti bi naj govorili v imenu 700 Slovencev in Slovenk? Tako ne bo šlo! Naša dekleta, žene in vsi ostali se ravnotako v zaledju borimo, da se dajo živiti meščanom in za naše bojevnike na fronti. Zato pa tudi hočemo enakih pravic z drugimi narodi! Ne damo se pa sramotiti. Zato pa zahtevamo našo Jugoslavijo!

Kapela. Dne 18. junija je umrl v Radenskem vrhu posestnik Anton Cagran. Bil je zavečen in odločen Slovenec. V njegovi hiši ima „Straža“ in „Česodar“ (poslednji že nad 20 let) odlično mesto. Svetila vrlemu možu večna luč! — Dne 28. junijaja je vsled mrtvouda nagle smrti umrl 32 let stara mladenka Antonija Pelcl v Hrastju. Njen veličasten pogreb je dokaz, da je bila pri ljudeh priljubljena. Na mirodvor jo je spremilo tudi večje število telo obličanih deklet. Pevski zbor ji je zapel za slovo ganljivo žalostinko. N. p. v m.

Središče. Junaške smrti za cesarja in domovino je daroval dne 20. junija t. l. na italijanskem bojišču Franc Marčec, doma v Središču, v četu svoje moške dobe, star še le 42 let, svoje življenje. Zapisal je mlado vdovo z dvema otrokoma. Njegov tih značaj nam je bil vsem prikupljiv in ostane nam vedno v spominu. Malo pred svojo smrtjo je pisal ženi: „Pojdi z otrokoma v kapelo Žalostne Matere božje in izprositi mi od nje srečno vrnitev.“ Toda žalobno izprosi Ti niso mogli vrnitve v domovino, pač pa so Ti izprosili srečnejšo vrnitev v kraj, kjer ni ne solz in ne žalovanja, ne smrti in ne ločitve, izprosi Ti so vrnitev v prelepo nebeško domovino. Spočij se Ti vrli mož, od dolgega truda in nemira v večnem miru. Neutolažljivi vdovi in otrokoma ter vsem rodnikom pa podeli ljubi Bog potrebne utuhe in tolažbe! Na svidenje nad zvezdami!

Ptuj. V seji občinskega sveta dne 18. junija se je sklenilo darovati Südmarki 100, Štajercu pa 1000 K, ob enem so se za Štajerca (uredništvo) dali na razpolago brezplačni prostori. Slovenski davkoplačevalci mesta Ptuj proti takemu gospodarstvu z našim davčnim denarjem najodločnejše protestiramo.

Ptuj. V tukajšnji vojaški bolnišnici je nas med bolniki polovico Slovencev, ki pa imamo, primeroma malo slovenskih knjig podučne in zabavne vsebine na razpolago. Tem potom se obračamo do dobrih srca, da bi nam poslali katero omenjenih knjig. Pošiljajte naj se na naslov: Militärseelsorge, rezervna bolnišnica Ptuj. — Že vnaprej hvaležni bolniki.

Slov. Bistrica. Prejeli smo veselo vest, da se vrača iz dolgotrajnega ruskega vjetništva naš priljubljeni slovenski zdravnik dr. Leber, ki bo začel nato takoj ordinirati v našem lepem Narodnem domu — v hotelu Avstrija. Zlobni jeziki trdijo, da se je te vesti tudi naš hud Nemeč in zdravnik dr. Murmayr razveselil, ker se bo sedaj lažje vozil na Dunaj po hitaj jugoslovanskega zrnja; njegova blagajna je že itak polna jugoslovanskega denarja.

Slov. Bistrica. Vošnjakova ljudska knjižnica se lepo razvija. Sedaj smo kupili za 200 K novih slovenskih knjig. Čeprav je že zelo mnogo pridnih čitateljev, vabimo se nove prijatelje dobrih knjig, da nas posetijo, ker le v izobrazbi leži naša srečnejša bodočnost. Knjige se izposojujejo vsako nedeljo od 9. do 10. ure dopoldne v hotelu Avstrija vsakemu Slovincu.

Slov. Bistrica. Dne 15. junija je pri Asiagu padel narednik Alojzij Marčič iz Slov. Bistrice. Služil je od začetka vojske, bil odlikovan z veliko srebrno dvakrat, z bronasto in s Karlovim križcem. A tudi doma je bil pravi priden in tih mladenič v radost svojih bratov in sester in v veliko veselje svojih zdaj žalujočih staršev. N. v. m. p.

Slovenjgradec. Karte za kadilce se dobijo v Slovenjgradu pri finančni straži, v drugih krajih pa pri občinskih uradih najdalje do 14. t. m. Od 15. julija naprej bodo smeje trafike oddajati tobačne izdelke samo na karte.

Družmirje pri Šošanju. Došla je Slivnikovi hiši žalostna novica, da je dne 18. junija na Monte Grappa na tirolski fronti padel vrl mladenič četovodja Anton Juvan, star 23 let. Bojeval se je nepreotano od 18. maja 1915 do zdaj, bil je enkrat lahko ranjen. Bil je odlikovan z dvema malima srebrnima svetinjama, z bronasto kolajno in s Karlovim četnim križcem. Zapustil je starše v visoki starosti in edino bolešno sestro. Bil je član družmirske požarne bramborice in zavečen Jugoslovjan. Naj mu sveti nebeška luč!

Gornjigrad. Bralno društvo in Čitalnica vpriporita skupno v nedeljo, dne 14. t. m., popoldne po večernicah ob 3. uri ljudsko igro „Deseti brat“ v grajski dvorani. Čisti dohodek se obrne v dobrodelne namene.

Teharje. Naše izobraževalno društvo priredi v nedeljo dne 14. julija t. l. v prostorih g. Šušterica zabaven popoldan s petjem in govorom našega mladinskega organizatorja dr. Hohnjeca. Naslopi tudi mešan in moški zbor! Na veselo svidenje!

Žalec. Vpisovanje in vsprejemni izpit za 1. razred na novoustanovljeni tri razredni deški meščanski šoli v Žalcu se vrši v ponedeljek, dne 15. julija t. l. ob 8. uri zjutraj v ljudski šoli. K izpitu je prinesli krstni list in zadnje šolsko izpričevalo s seboj. Pristop imajo tudi deklice kot hospitantke. Učni jezik je slovenski, vendar je tudi preskrbljeno za temeljito priučenje nemščine kot drugega deželnega jezika. Ta učni zavod ima trgovsko-obrtni značaj ter je prva šolaste vrste na slovenskem

Štajerju, ki bode nudila našemu narodu višjo in širšo naobrazbo za praktično življenje.

Celje. Dne 28. junija se je končala na celjski gimnaziji šola. Po razdelitvi spričeval se je pešjal učenec V. razreda Wambrechtsammer, ki je padel iz več predmetov, v Smartno, kjer se je na pokopališču ustrelil. V pismu, ki so ga našli pri njem, pravi, da je kriv njegove smrti največ njegov r..... Dotični dijak je bil Nemeč. Druge strune so brenkale za slovenske dijake. Opazil se je bič. Dobro bi bilo, malo pogledati v kataloge!

Sv. Miklavž nad Laškim. V sredo, dne 19. rožnika, ob sedmih zjutraj, je udarila strela v kozolec Florijana Kladnik, kmeta v Porebrih. Pogorela so 3 poslopja: kozolec, hiša in gospodarsko poslopje. To je že letos tretji požar v naši župniji. Požari so tem bolj občutni, ker v sedanjih težkih časih primanjkuje stavbnega materiala in delavcev. — Naša župnijska cerkev je dobila nova, lepa okna. Dobrotnikom pa naj veljajo svetopisemske besede: „Blaženi, kateri bodo tebi zidali!“ Želimo še kmalu videti v cerkvi nove klopi.

Brežice. V oddelnem okraju Brežice se bodo tobačne karte za stalne odjemalce delile v času od 8. do 14. julija in sicer za Brežice pri brežiški finančni straži, v vseh drugih krajih pa pri trafikah, pri katerih so se oddale tozadevne priglasnice. Vsak se naj izkaže s kako legitimacijo.

Sv. Peter pod Sv. gorami. Karte za tobak v okraju nadzorstva c. kr. finančne straže pri Sv. Petru pod Sv. gor. se bodo delile sledeče: Za občino Sv. Peter pod Sv. gor. dne 11., 13. in 14. t. m. pri c. kr. finančni straži v Sv. Petru; za občine Podsreda, Gorjanc, Križe in Koprivnica od 10. do 14. t. m. pri pristojnemu županu.

Sv. Vid pri Planini. Dne 29. junija smo spremljali v prezgodnji grob deklico Amalijo Čepin, hčerko občespšovanega Jožeta Čepin, posestnika v Planinski vasi. Umrla je v četu mladosti, v 22. letu svoje starosti. Bodi ji Bog milostljiv sodnik!

Sladkagora pri Šmarju. Po dolgih treh letih se je vrnil iz ruskega vjetništva Mihael Svetšek. Na potu je bil od 14. aprila do 20. junija. Nahajal se je pri Črnem morju. Domači so ga zelo veseli, ker se je že dolgo pogrešal.

Razne novice.

Koza in mestna gospa. V nekem nemškem mestu je kupila profesorjeva žena kozo od vinogradnika. Živalici so napravili lep nov hlev, da ga je bilo veselje videti. Čez tri dni je prisopihala meščanka k vinogradniku s skrbjo na čelu: »Le čujte, koza, katero ste mi jo prodali, more biti bolna, ker ne da niti kapljice mleka!« — »Ni mogoče, gospa. Koza je bila zdrava in je imela dosti mleka.« — »A če povem, da ga nima niti kapljice! Tri večere sem ji postavila piskrček v hlev, pa je bil vsako intro prazen...«

Pratika za julij. Julij se imenuje tudi Kvintilis, ker je bil pri Rimljanih peti mesec v letu. Ko je pa Julij Cezar preosnoval koledar, je dobil ta mesec po njemu svoje ime. — Julij ima 31 dni in bo po Knauerjevem stoletnem koledarju vroč mesec z gromenjem in nalivi. Proti koncu meseca bodo pa spremljivi dnevi. Ker pa sedaj itak nobeno vremensko prerokovanje ne drži veliko, nas bo najbrže tudi mesec julij ogoljufal. — Solnce stopi dne 23. v znamenje leva. Začetek pasjih dni. Dan se skrči za 55 minut in je dolg 16 ur 1 min. do 15 ur 3 min. — Pomembni dnevi so: Sv. Marijeta 13., Sv. Magdalena 22., Pasji dnevi 23., Sv. Jakob 25. in Sv. Ana 26. Ljudsko prerokovanje pravi: Če je drugi dan julija lepo, bo ostalo 40 dni tako: če je pa grdo, bo 40 dni mokro. Če na sv. Marijete dan deži, ne bo veliko lesnikov in ne sadja. Če ima sv. Magdalena dež, bo deževje trajalo dolgo časa. Če pasji dnevi prinesejo dež, bo kislo vino. Sv. Jakob jasen, bo Božič krasen; če je pa deževen, se čebelar joka, ker bodo njegove čebele stradale. — Če je mesec julij presuh, ostane drobno grozdje; če pa porosi, le včasih dež, se grozdje zdebela in je sočnato. Če je julij moker in hladen, se razume, da sad zemlje rad gnije. Če julij dežuje in grmi, bo malo ječmena in rži.

Umrljivost na Dunaju. Meseca aprila t. l. je umrlo na Dunaju 4041 oseb, med temi 533 vojakov. Za letiko in skrotulozo je umrlo 918 oseb.

Nova bolezen v Evropi. V Španiji se je pojavila nova bolezen, ki je podobna naši influenci. Bolezen se močno razširja tudi v druge države, kot v Nemčijo in v Avstrijo. Pri nas v Avstriji, zlasti na Dunaju, se je že pojavilo več sto slučajev te čudne bolezni.

O španski bolezni, hrip posebne vrste, ki se razširja tudi po naših krajih, se piše od zdravniške strani: Bolezen se nanagroma, brez vseh predznakov, loti človeka in sicer večinoma v obliki katarja sopl, hudega nahoda in mučnega kašlja. Obenem se pojavijo vročica, ki naraste lahko do 40 stopinj. Značilno je, da se človek že prvi dan čuti skrajno onemoglega in da ima tako težko razbolelo glavo, kakor sicer šele po večdnevni vročici. Včasih nastopijo tudi bolečine v raznih delih telesa in motenja prebavil. Začetni mučni glavobol kmalu poleže, vročica se izgubi v dveh do štirih dneh, nakar bolnik hitro okreva. Hujših nasledkov doslej ni bilo opaziti. Na vsak način je nasvetovati, da se oboleli takoj pođa v postelji, ker tako mnogo lažje premaga bolezen. Nalezljivost je velika; po navadi oboli en rodinski član za drugim.

Granate na brzovlak. Iz Berolina poročajo, da so bile v bližini kolodvora v Halternu vržene ročne

granate na hamburški brzovlak. Vlak se je takoj ustavil. Zločinci so zbežali.

Obleka iz papirja za mrtvece. Bavarsko ministrstvo je izdalo naredbo, ki določa, da se smejo v bodoče mrtvece pokopavati samo v obleki iz — papirja.

Namesto špeha — opeka. Na Dunaj, v Gradec, v Brno, v Žatec in v druga avstrijska mesta pridejo številni zavoji špeha iz Ukrajine, ki so pa večinoma oropani svoje prvotne vsebine, kajti v njih se nahaja navadno več kot polovico opeke namesto špeha. Vsebinsko oropajo baže nemški in madžarski železniški tatovi, ki so izborno organizirani.

Sneg v Argentini. Iz Buenos-Airesa poročajo, da tam in na mnogih krajih, kjer ni nikdar še snežilo, sneži, istotako je padlo precej snega po drugih krajih.

Prisilna naobrazba mladine v vojni stroki. V pruski poslanski zbornici so podali svobodni konservativci predlog, da se mladina 16—20 let prisili k naobrazbi v vojni stroki.

Majhna zmota. Lord Jurij Hamilton pripoveduje sledečo anekdoto: Nadškof French se je vedno bal, da ga bo zadela kap. Bili so nekoč pri večerji. Škof se zelo čudno obnaša, slednjič globoko vzdihne in reče z glasom umirajočega: „Moja zadnja ura je že prišla.“ — Sosed ga vpraša: „Kaj pa je?“ — „Sem ohromel, že deset minut se ščipljem v nogo in nič ne čutim.“ — „Opzostite, eminence, res ščipljete v nogo, pa žalibog ne v svojo, ampak v — mojo“, odvrne sosed mirno.

Vagon masla — razteklo. En vagon surovega masla se je stopilo na kolodvoru v Lipskem v Nemčiji. Ker se je vagon vozil dolgo časa v vročini, se maslo razlezlo po celim vagonu.

Debela gospa na zagrebškem kolodvoru. Na južnem kolodvoru v Zagrebu se je pojavila neki dan jako debela gospa. Stražniki so jo nekaj časa opazovali in občudovali, slednjič jim pa je ni hoteli v glavo, kako more biti kak človek tako debel v sedanjem vojnem času, ko vendar vsi tožijo, kako se sušijo. Eden stražnikov je končno povabil dotično gospo v urad, kjer so preiskali njeno debelost. In glejte! Šestnajst kilogramov lepega špeha je bilo ovitega okoli njenega telesa. Špeh so zaplenili in uboga gospa je zapustila urad precej suha.

Zlate resnice. Nedavno umrli Rosegger je zapisal: Vse beži od pluga v mesto k kladivu, od kladiva k šestilu, od tega k peresu, k doktorstvu in če mogoče do plemenitosti. Nikomur se v državi ne poljubi več biti podlaga, vsi hočejo biti gor na vrhu, ali se naj čudimo, če bi se stavba nekega dne prekucnila? — Drevesa so kakor ljudje: v najboljših letih morajo na bojišče. — Včasih napadajo človeka s kamenjem in ga teptajo z nogami; včasih pa poklekajo pred njim s pobešenimi očmi. Prvo počenjajo, dokler počuje po zemlji in diha, drugo pa, kadar leži na parah.

Naj prisegne komisija! Prekmurske „Novine“ poročajo: „V Avstriji je se zgodilo. Prišla je rekvizicijska komisija k pavri. On je pelo nje vu hišo, postavilo je na stol razpetje i dve gorečivi sveči i je pravo: Moja gospoda, lahko iščete po celom mojem hrami, nego prve vi prisežte, da samo z tistoga živete, ka vam je po naredbah nihano i dano! Gospoda je ne prisekala i je pri pavri ne rekvirirala.“

Listnica uredništva.

K. K. Paška v a s: Pismo z obema dopisnicama dobili. Mislimo, da se ne spleča se kregati s takimi duševnimi revami. Jugoslavijo bomo ustanovili brez njih. Pozdrave!

IZGUBLJEN

je bil v nedeljo zvečer od Weberjeve gostilne v Kamnici na glavni cesti — Gartengasse — Weinbaugasse moder gumijev plašč in dežnik za moške. Pošteni najditelj naj odda oboje proti lepi nagradi v Weinbaugasse 33.

Kislo vodo in vino

razpošilja
A. Oset, p. Guštanj.
Koroško. 70

ZAHVALA.

Povodom prebridke izgube našega priljubega očeta in starega očeta, gospoda

MATEVŽA KAUBE

se tem potom pristrčno zahvaljujemo vsem, ki so izkazali ljubav ob bolezni in smrti našemu predragemu rajnkemu ter ga spremili na zadnji poti.

Zlasti se zahvaljujemo v. l. gosp. županiku v Kamnici, cenj. učiteljsku, pevskega zboru ter vsem, ki so dragega rajnega spremili v tako obilnem številu h zadnjemu počitku. Dragoga rajnega pa priporočamo v molitev in blag spomin.

Jelovec-Kamnica, 6. julija 1918.

Lovro in Neža Čiček. Janez Kaube.